

MAKSU- JA TOLLIAMET

Eriotstarbelise diislikütuse kasutamine põlevkivitööstuses

(seisuga: 13.03.2024)

Tähelepanu! Infomaterjal ei asenda õigusaktides sätestatud ning selles antakse vaid lühiülevaade eriotstarbelise diislikütuse põlevkivitööstuses kasutamise korraldusest. Soovitame lisaks infomaterjalile tutvuda ka valdkonda reguleerivate õigusaktidega.

Sisukord

1. Üldist.....	3
2. Kütuse müügi kord	3
3. Kütuse kasutamine ja arvestus	3
4. Riigiabiga seonduvad kohustused.....	4
5. Kütusejäägi maksustamine ja kasutamine	5

1. Üldist

Koroonaviiruse leviku tõttu kehtestatud eriolukorrast tekkinud majanduslike tagajärgede leevendamiseks lubatakse põlevkivitööstuses ajutiselt kasutada eriotstarbelist diislikütust perioodil 01.07.2020 – 30.04.2024.

Eriotstarbelise diislikütuse kasutamist põlevkivitööstuses reguleerib [vedelkütuse erimärgistamise seadus](#) (VKEMS) § 8².

2. Kütuse müügi kord

Eriotstarbelist diislikütust on perioodil 01.07.2020 – 30.04.2024 lubatud müüa üksnes [maapõuaseaduse](#) tähenduses kehtivat põlevkivi kaevandamise luba omavale ettevõtjale. 15.11.2022 jõustunud VKEMS-i muudatustega kehtestati uus eriotstarbelise diislikütuse müügi kord (elektrooniline ostuõigus), mis puudutab vaid kütust põllumajanduses ja kutselisel kalapüügil kasutavaid isikuid. Põlevkivitööstuses kasutatava eriotstarbelise diislikütuse müügile jääb edasi kehtima senine müügi korraldus.

Enne eriotstarbelise diislikütuse müüki on kütuse müüja kohustatud tuvastama juriidilisest isikust ostja ning kontrollima [keskkonnalubade registrist](#) temal müügi hetkel kehtiva põlevkivi kaevandamise loa olemasolu. Lisaks peab kütuse müüja tuvastama ka ettevõtjat esindava füüsilise isiku tema isikut tõendava dokumendi ja ettevõtja väljastatud volikirja alusel, millele on märgitud ettevõtja registrikood ning teda kütuse ostmisel esindava füüsilise isiku nimi ja isikukood.

Eriotstarbelise diislikütuse müük põlevkivi kaevandamise luba omavale ettevõtjale on keelatud:

- väljaspool mäeeraldist, mäeeraldise teenindusmaad ega tuhaladestuala,
- tööstusterritooriumil asuvast tanklast,
- tankurautost.

3. Kütuse kasutamine ja arvestus

Põlevkivi kaevandamise luba omaval ettevõtjal on eriotstarbelist diislikütust lubatud kasutada:

- oma mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal põlevkivi kaevandamiseks mõeldud sõidukites ja seadmetes;
- oma tööstusterritooriumil, kus paiknevad põlevkivist õli, elektrienergia või soojuse tootmise seadmed põlevkivi kaevandamiseks mõeldud sõidukites ja seadmetes;
- oma tuha ladestusalal põlevkivi kaevandamiseks mõeldud sõidukites ja seadmetes;

- põlevkivi, põlevkivituha ja aheraine transpordiks, kasutamata selleks raudteed või avalikult kasutavat teed (maantee, kohaliku tähtsusega tee jne). Avaliku tee kasutamiseks ei loeta selle ületamist.

Põlevkivi kaevandamise luba omav ettevõtja võib lubada enda soetatud eriotstarbelist diislikütust kasutada eespool loetletud eesmärkidel:

- endaga samasse kontserni kuuluval ettevõtjal,
- oma alltöövõtjal.

Põlevkivi kaevandamise luba omav ettevõtja peab pidama eraldi arvestust iseenda, endaga samasse kontserni kuuluva ettevõtja ning oma alltöövõtja tarbitud eriotstarbelise diislikütuse koguse üle. Arvestust peetakse kalendrikuude kaupa ning dokumente tuleb säilitada kuni 30.04.2034.

Põlevkivi kaevandamiseks mõeldud sõidukite ja seadmete hulka liigituvad näiteks:

- kallurid põlevkivi, põlevkivituha ja aheraine veoks (tavaliselt registreeritud N3G kategooria sõidukina),
- tankurautod kaevandustes kasutatava tehnika varustamiseks kütusega (N3 kategooria);
- tehnilise abi veok ja kastmisautod (N3 kategooria);
- teleskooplaadur- ja laadurekskavaator (LM kategooria);
- kaevandusteede hoolduseks kasutatavad greiderid;
- vee kõrvaldamiseks kasutatavad diiselmootoriga pumbad;
- buldooserid, ekskavaatorid ja freeskombainid, mida kasutatakse põlevkivi kaevandamiseks ja abitöödeks nagu tehnoloogilise tee kraavide puhastamine;
- frontaallaadurid, mida kasutatakse põlevkivi kaevandamiseks ja laadimiseks;
- buldooserid ja teerullid, mida kasutatakse tuha ladestamiseks;
- diisलगeneraatorid kaevanduste varustamiseks elektrienergiaga.

4. Riigiabiga seonduvad kohustused

Vähendatud aktsiisimääraga maksustatava eriotstarbelise diislikütuse kasutamine põlevkivitööstuses on riigiabi. Sellest tulenevalt peab eriotstarbelist diislikütust ostev kehtivat põlevkivi kaevandamise luba omav ettevõtja täitma riigiabist tulenevaid kohustusi.

Eriotstarbelise diislikütuse ostmise ajal ei tohi ettevõtja olla [Euroopa Komisjoni määruse nr 651/2014](#) mõistes raskustes ega täitmata nimetatud määruses kirjeldatud Euroopa Komisjoni korraldus ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmise kohta. Ettevõtjalt, kes ei vastanud eriotstarbelise diislikütuse ostmise ajal riigiabi nõuetele, nõutakse riigiabi tagasi koos intressidega.

Riigiabi administreerib ja selle üle riikliku järelevalvet teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Põlevkivi kaevandamise luba omav ettevõtja peab esitama eriotstarbelise diislikütuse tarbimisele järgneva aasta 1. veebruariks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile kalendriaasta vältel tarbitud eriotstarbelise diislikütuse summaarse koguse liitrites, mis sisaldab nii iseenda tarbitud, endaga samasse kontserni kuuluva ettevõtja ning oma alltöövõtja tarbitud eriotstarbelise diislikütuse kogust.

5. Kütusejäägi maksustamine ja kasutamine

Põlevkivitööstuses lõpetatakse eriotstarbelise diislikütuse kasutamine 30.04.2024.

Eriotstarbelist diislikütust ostnud ettevõtja mõõdab mäeraldisel, mäeeraldise teenindusmaal, tuhaladestusalal ja tööstusterritooriumil olevates sõidukites ja seadmetes oleva eriotstarbelise diislikütuse jäägi koguse seisuga 30.04.2024. Kütusejäägi koguse mõõtmiseks tuleb kasutada kütuse koguse mõõtmiseks akrediteeritud laborit.

Eriotstarbelise diislikütuse jäägilt tuleb tasuda seisuga 30.04.2024 kehtivate eriotstarbelise diislikütuse ja diislikütuse aktsiisimäärade vahe, mis tuleb hiljemalt 20.05.2024 deklareerida ja tasuda energiatoote aktsiisideklaratsiooni tabelis B.

TÄHELEPANU! Aktsiisivahe deklareerimist on selgitatud Maksu- ja Tolliameti veebilehel avaldatud infomaterjali [Eriotstarbelise diislikütuse kasutamine](#) 6. punktis.

Pärast aktsiisimaksukohustuse täitmist võib ettevõtja jätkata täiendava aktsiisivahega maksustatud eriotstarbelise diislikütuse jäägi lõpuni kasutamist põlevkivitööstuses algsel otstarbel kuni 31.05.2024.

Koostas: Peeter-Tanel Orro, aktsiiside talitus